

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Сучасні тренди біржової торгівлі та Інтернет-трейдингу
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту. Кафедра міжнародних економічних відносин
Розробник(и)	Пластун Олексій Леонідович
Рівень вищої освіти	Третій рівень вищої освіти, НРК – 8 рівень, QF-LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	10 тижнів протягом 3-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 6 кред. ЄКТС, 180 год. Для денної форми навчання 50 год. становить контактна робота з викладачем (30 год. лекцій, 20 год. лабораторних занять), 130 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 26 год. становить контактна робота з викладачем (16 год. лекцій, 10 год. лабораторних занять), 154 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"
Передумови для вивчення дисципліни	Управління підприємницькими проектами
Додаткові умови	Відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Формування системи теоретичних і практичних знань у галузі проведення аналізу фінансових ринків, що включають в себе функціонування інформаційних систем і комп'ютерних технологій, що використовуються при цьому.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Основи біржової торгівлі
Сутність та види біржової торгівлі. Інтернет-трейдинг та основи маржинальної торгівлі
Тема 2 Гіпотеза ефективного ринку
Гіпотеза випадкового блукання. Гіпотеза ефективного ринку: суть, історія та еволюція. Основні припущення та обмеження. Аномалії.
Тема 3 Основи поведінкових фінансів
Поведінка інвесторів та ціни фінансових активів. Суть поведінкових фінансів. Типові когнітивні пастки та неефективність ринку.
Тема 4 Альтернативні теорії та концепції
Гіпотеза адаптивних ринків. Гіпотеза ринку фракталів. Гіпотеза галасливого ринку. Гіпотеза функціональної фіксації.
Тема 5 Цінові бульбашки
Сутність та історія. Ключові характеристики. Стадії. Визначення та оцінка. Майбутні бульбашки
Тема 6 Основи фундаментального аналізу.
Сутність і складові фундаментального аналізу. Основні макроекономічні показники розвитку країни. Монетарна політика держави та валютний курс.
Тема 7 Основи технічного аналізу.
Сутність та історія виникнення технічного аналізу. Основні методи технічного аналізу. Графічні методи технічного аналізу. Технічний аналіз з використанням середніх. Трендові індикатори. Осцилятори. Деякі методи східного технічного аналізу
Тема 8 Торгівля на фінансових ринках
Торгівля на сучасних фінансових ринках. Еволюція торгівлі на фінансових ринках. Торгівля між мережами: переваги та недоліки. Основи торгівлі на фінансових ринках: види та параметри замовлень, типи діаграм, торгові платформи. Торгова платформа MetaTrader

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.
PH2	Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

РН3	Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища
РН4	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
РН5	Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність:

ПР4	Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.
ПР7	Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.
ПР9	Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямків, з дотриманням норм академічної і професійної етики.
ПР13	Обґрунтовувати на науковій основі стратегії розвитку підприємницьких, торговельних та біржових структур в умовах викликів сучасного нестабільного середовища та глобальної цифровізації суспільних відносин.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
СН2	Здатність працювати в міжнародному контексті.

СН3	Здатність працювати автономно.
СН4	Здатність до міжособистісної взаємодії.
СН5	Здатність розробляти проекти та управляти ними.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Основи біржової діяльності

Лк1 "Сутність та особливості аналізу фінансових ринків" (денна, вечірня)

Сутність та особливості аналізу фінансових ринків. Фінансові ринки та економічні кризи.

Лк1 "Сутність та особливості аналізу фінансових ринків" (заочна)

Сутність та види біржової діяльності. Сутність та особливості міжнародних інвестицій.
Основні підходи до аналізу фінансових ринків

Лк2 "Сутність та види біржової діяльності" (денна, вечірня)

Сутність та види біржової діяльності. Сутність та особливості міжнародних інвестицій.
Основні підходи до аналізу фінансових ринків

Лб1 "Лабораторна робота «Знайомство з торговим терміналом MetaTrader 4» Знайомство з інтерфейсом програми MetaTrader 4." (денна, вечірня)

Знайомство з видами графічного відображення цін, налаштування графіків. Відкриття демо-рахунку (сума 10000 USD, плече 1:100, записати логін та пароль). Ознайомлення з елементами інтерфейсу «Огляд ринку» та «Термінал»

Лб1 "Знайомство з торговим терміналом MetaTrader 4» Знайомство з інтерфейсом програми MetaTrader 4" (заочна)

Знайомство з видами графічного відображення цін, налаштування графіків. Відкриття демо-рахунку (сума 10000 USD, плече 1:100, записати логін та пароль). Ознайомлення з елементами інтерфейсу «Огляд ринку» та «Термінал». Провести 10 угод. Підготувати звіт.

Лб2 "Лабораторна робота «Знайомство з торговим терміналом MetaTrader 4»" (денна, вечірня)

Ознайомлення з елементами інтерфейсу «Огляд ринку» та «Термінал». Провести 10 угод. Підготувати звіт.

Тема 2. Гіпотеза ефективного ринку

<p>Лк2 "Гіпотеза ефективного ринку" (заочна)</p> <p>Гіпотеза випадкової прогулянки. Гіпотеза ефективного ринку: суть, історія та еволюція. Основні припущення та обмеження. Аномалії.</p>
<p>Лк3 "Гіпотеза ефективного ринку" (денна, вечірня)</p> <p>Гіпотеза випадкової прогулянки. Гіпотеза ефективного ринку: суть, історія та еволюція. Основні припущення та обмеження. Аномалії.</p>
<p>Лк4 "Аномалії GER" (денна, вечірня)</p> <p>Основні припущення та обмеження GER. Аномалії і GER.</p>
<p>Тема 3. Основи поведінкових фінансів</p>
<p>Лк3 "Основи поведінкових фінансів" (заочна)</p> <p>Поведінка інвесторів та ціни на фінансові активи. Суть поведінкових фінансів. Типові когнітивні пастки та неефективність ринку.</p>
<p>Лк5 "Суть поведінкових фінансів" (денна, вечірня)</p> <p>Поведінка інвесторів та ціни на фінансові активи. Суть поведінкових фінансів. Типові когнітивні пастки та неефективність ринку.</p>
<p>Лк6 "Типові когнітивні пастки та неефективність ринку" (денна, вечірня)</p> <p>Типові когнітивні пастки та неефективність ринку</p>
<p>Лб2 "Робота з відкладеними ордерами в торговому терміналі MetaTrader 4" (заочна)</p> <p>Види відкладених ордерів, що доступні в програмі MetaTrader 4. Виставити всі доступні види відкладених ордерів</p>
<p>Лб3 "Лабораторна робота «Робота з відкладеними ордерами в торговому терміналі MetaTrader 4»" (денна, вечірня)</p> <p>Види відкладених ордерів, що доступні в програмі MetaTrader 4</p>
<p>Тема 4. Альтернативні теорії та концепції</p>
<p>Лк4 "Альтернативні теорії та концепції" (заочна)</p> <p>Гіпотеза адаптивних ринків. Фрактальна гіпотеза ринку. Шумова гіпотеза ринку. Гіпотеза функціональної фіксації.</p>

<p>Лк7 "Гіпотеза адаптивних ринків" (денна, вечірня)</p> <p>Гіпотеза адаптивних ринків. Фрактальна гіпотеза ринку.</p>
<p>Лк8 "Альтернативні теорії та концепції" (денна, вечірня)</p> <p>Шумова гіпотеза ринку. Гіпотеза функціональної фіксації.</p>
<p>Лб4 "Проведення технічного аналізу в торговому терміналі MetaTrader 4. Графічні методи аналізу" (денна, вечірня)</p> <p>Додавання ліній супротиву та підтримки в програмі MetaTrader 4. Побудова каналів. Пошук графічних фігур (паттернів).</p>
<p>Лб5 "Проведення технічного аналізу в торговому терміналі MetaTrader 4. Графічні методи аналізу" (денна, вечірня)</p> <p>Пошук графічних фігур (паттернів) та відкриття угод за їх сигналами. Торгівля на базі сигналів графічних методів технічного аналізу (10-20 угод)</p>
<p>Тема 5. Цінові бульбашки</p>
<p>Лк5 "Цінові бульбашки" (заочна)</p> <p>Сутність та історія. Ключові характеристики. Етапи, причини виникнення. Аналіз бульбашок минулого.</p>
<p>Лк9 "Цінові бульбашки" (денна, вечірня)</p> <p>Сутність та історія. Ключові характеристики.</p>
<p>Лк10 "Цінові бульбашки" (денна, вечірня)</p> <p>Етапи, причини виникнення. Аналіз бульбашок минулого.</p>
<p>Лб6 "Проведення технічного аналізу в торговому терміналі MetaTrader 4. Осцилятори" (денна, вечірня)</p> <p>Ознайомлення з принципами роботи та сутністю класичних осциляторів: Momentum, Stochastic, RSI, CCI. Робота з осциляторами в програмі MetaTrader 4 (додавання, вилучення, налаштування параметрів)</p>
<p>Тема 6. Основи фундаментального аналізу.</p>
<p>Лк6 "Основи фундаментального аналізу." (заочна)</p> <p>Сутність і складові фундаментального аналізу. Основні макроекономічні показники розвитку країни. Монетарна політика держави та ціни на фінансових ринках</p>

<p>Лк11 "Сутність і складові фундаментального аналізу." (денна, вечірня)</p> <p>Сутність і складові фундаментального аналізу.</p>
<p>Лк12 "Основи фундаментального аналізу" (денна, вечірня)</p> <p>Основні макроекономічні показники розвитку країни. Монетарна політика держави та ціни на фінансових ринках</p>
<p>Лб3 "Трейдинг на новинах та результатах фундаментального аналізу" (заочна)</p> <p>Вивчити економічний календар. Визначити ключові фундаментальні події. Здійснити ряд торгових угод на базі торгівлі на новинах з поясненням причин входу в трансакцію та виходу.</p>
<p>Лб7 "Лабораторна робота "Трейдинг на новинах та результатах фундаментального аналізу"" (денна, вечірня)</p> <p>Вивчити економічний календар. Визначити ключові фундаментальні події.</p>
<p>Лб8 "Лабораторна робота «Трейдинг на новинах та результатах фундаментального аналізу»" (денна, вечірня)</p> <p>Здійснити ряд торгових угод на базі торгівлі на новинах з поясненням причин входу в трансакцію та виходу.</p>
<p>Тема 7. Основи технічного аналізу.</p>
<p>Лк7 "Основи технічного аналізу." (заочна)</p> <p>Сутність та історія виникнення технічного аналізу. Основні методи технічного аналізу. Графічні методи технічного аналізу. Технічний аналіз з використанням середніх. Трендові індикатори. Осцилятори. Деякі методи східного технічного аналізу</p>
<p>Лк13 "Сутність технічного аналізу" (денна, вечірня)</p> <p>Сутність та історія виникнення технічного аналізу. Основні методи технічного аналізу.</p>
<p>Лк14 "Методи технічного аналізу" (денна, вечірня)</p> <p>Графічні методи технічного аналізу. Технічний аналіз з використанням середніх. Трендові індикатори. Осцилятори. Деякі методи східного технічного аналізу</p>
<p>Лб4 "Проведення технічного аналізу в торговому терміналі MetaTrader 4" (заочна)</p> <p>одавання ліній супротиву та підтримки в програмі MetaTrader 4. Побудова каналів. Пошук графічних фігур (паттернів) та відкриття угод за їх сигналами. Торгівля на базі сигналів графічних методів технічного аналізу (10-20 угод)</p>

Лб9 "Лабораторна робота «Скальпінг в торговому терміналі MetaTrader 4»." (денна, вечірня) Що таке скальпінг та види скальперських стратегій торгових
Тема 8. Торгівля на фінансових ринках
Лк8 "Торгівля на фінансових ринках" (заочна) Торгівля на сучасних фінансових ринках. Еволюція торгівлі на фінансових ринках. Інтернет-торгівля: переваги та недоліки. Сутність маржинальної торгівлі. Кредитне плече. Типи ордерів.
Лк15 "Торгівля на сучасних фінансових ринках" (денна, вечірня) Торгівля на сучасних фінансових ринках. Еволюція торгівлі на фінансових ринках. Інтернет-торгівля: переваги та недоліки. Сутність маржинальної торгівлі. Кредитне плече. Типи ордерів.
Лб5 "Скальпінг в торговому терміналі MetaTrader 4" (заочна) Що таке скальпінг та види скальперських стратегій торгових. Запропонувати власну скальперську торгову стратегію. Оцінити її ефективність (провести 50 угод).
Лб10 "Лабораторна робота "Тестування торгових стратегій"" (денна, вечірня) Ознайомлення з можливостями тестування торгових стратегій в програмному комплексі «Meta trader 4». Обробка даних - імітаційне моделювання. Підбиття підсумків - висновки про гіпотезу дослідження.
A10 "Атестація" (денна, вечірня) Модульна контрольна робота

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Практикоорієнтоване навчання
МН3	Самостійне навчання

Основними методами викладання є: • лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій; • практичні заняття: розв'язання типових завдань; робота в групах; робота над індивідуальними завданнями; • організація самостійної роботи студента: передбачає самостійне опрацювання матеріалу лекції; підготовку до практичних занять згідно методичних вказівок до практичних занять та організації самостійної роботи студентів; • виконання

контрольної роботи: дозволить більш глибоко засвоїти як основний, так і додатковий матеріал з дисципліни, що викладається. • контроль навчальної роботи: поточне тестування, модульний контроль у вигляді письмового завдання, яке включає теоретичну та практичну частини; контрольні опитування (фронтальне опитування; вибіркоче усне опитування; письмове опитування).

комунікативні здібності, управління часом, індивідуальна робота, здатність логічно і системно мислити

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання лабораторних робіт 1-7
НД2	Усне опитування за результатами вивчення тем 1-8
НД3	Усна доповідь, презентація або реферат за темою на вибір в межах тем 1-8
НД4	Виконання індивідуального завдання за результатами вивчення тем 1-8
НД5	Самостійне опрацювання дискусійних питань

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Захист презентацій та рефератів	5-10 сторінок. Приклади тем в кінці кожної презентації. Можна обрати на власний розсуд - головне, щоб була дотична дисципліні. 3-5 джерел. Не копії-пейст.	10	
МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	10	
МФО3 Перевірка та оцінювання письмових завдань	Захист звітів з лабораторних робіт	10	
МФО4 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Аналітична записка Ви обираєте актив на свій розсуд. Пропонуєте угоду за цим активом. І на 2-3 стор обґрунтовуєте свою рекомендацію 1 стор - фундаментальний аналіз. 1 стор - технічний аналіз.	10	
МФО5 захист індивідуального дослідницького завдання	Аналітична записка Ви обираєте актив на свій розсуд. Пропонуєте угоду за цим активом. І на 2-3 стор обґрунтовуєте свою рекомендацію 1 стор - фундаментальний аналіз. 1 стор - технічний аналіз.	10	

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Індивідуальне дослідницьке завдання у вигляді аналітичної довідки	Аналітична довідка. Студент обирає актив на свій розсуд. Пропонує угоду за цим активом. І на 2-3 стор обґрунтовує свою рекомендацію 1 стор - фундаментальний аналіз. 1 стор - технічний аналіз. Приклад +у додатку	10	

МСО2 Виконання лабораторних робіт	По лабам робимо звіт: скріншоти + текстові пояснення до них відповідно до плану лаби.	10	
МСО3 Реферат (підготовка, презентація, захист)	Реферат 5-10 сторінок. Приклади тем в кінці кожної презентації. Можна обрати на власний розсуд - головне, щоб була дотична дисципліні. 3-5 джерел. Не копі-пейст.	10	
МСО4 Модульна контрольна робота	опитування за результатами вивчення тем	10	
МСО5 Підсумковий контроль: екзамен	письмовий іспит	10	

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
3 семестр		100 балів		
МСО1. Індивідуальне дослідницьке завдання у вигляді аналітичної довідки		15		
		15	Не передбачено	Ні
МСО2. Виконання лабораторних робіт		35		
	7x5	35	Не передбачено	Ні
МСО3. Реферат (підготовка, презентація, захист)		5		
		5	Не передбачено	Ні
МСО4. Модульна контрольна робота		5		
		5	Не передбачено	Ні
МСО5. Підсумковий контроль: екзамен		40		
		40	Не передбачено	Ні

письмовий іспит, захист лабораторних робіт, захист індивідуального завдання (аналітична довідка), захист реферату, контроль присутності

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН4	Програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Haan J., Schoemaker D., Wierts P. Financial Markets and Institutions: A European Perspective : Fourth Edition. Cambridge University Press, 2020. 45p. URL: https://www.researchgate.net/publication/341164467_Financial_Markets_and_Institutions_A_Eur
2	Caporale, Guglielmo Maria, Plastun, Alex (2023) Seven pitfalls of technical analysis, Reference Module in Social Sciences, Elsevier, https://doi.org/10.1016/B978-0-44-313776-1.00001-5
3	Forex forecasting: Basic Forex forecast methods: Technical analysis and fundamental analysis. URL: http://finance.wharton.upenn.edu/~bodnarg/courses/nbae/readings/Forex%20forecasting.pdf
Допоміжна література	
4	Міжнародні інвестиції та аналіз фінансових ринків [Електронний ресурс] : конспект лекцій / уклад.: І.О. Макаренко, О.Л. Пластун, Ю.М. Петрушенко. — Суми : СумДУ, 2018. — 201 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Лабораторні роботи з дисципліни «Сучасні тренди біржової діяльності та Інтернет-трейдингу» (електронні матеріали)
2	Презентаційні матеріали до лекцій за темами з дисципліни «Сучасні тренди біржової діяльності та Інтернет-трейдингу» (електронні матеріали)